

Pracovní skupina se vzhledem k epidemiologickým opatřením uskutečnila formou on-line jednání na platformě MS Teams a připojilo se na ni dle prezenční listiny 109 účastníků. Před jednáním byl registrovaným účastníkům zaslán podkladový materiál. Jednání vedl **Ing. Pavel Sekáč, Ph.D.**, náměstek ministra pro řízení Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání a **Ing. Josef Tabery**, ředitel odboru Řídicí orgán PRV.

Cílem pracovní skupiny byla detailní technická diskuse, která má vést k dohodě na nastavení podmínek na národní úrovni, aby mohlo být návazně zahájeno vyjednávání Strategického plánu ČR s Evropskou komisí. Nicméně prezentovaný návrh nemusí být konečný, protože je nutné vyčkat na závěry jednání Trialogu a výsledný legislativní text nařízení. Spolu s tím bude dle možností zohledněna také rámcová pozice ČR, která obsahuje řadu postupů, jenž nejsou v návrhu legislativního balíčku Evropské komise obsaženy, a tedy nebyly zcela zapracovány do návrhů nastavení předložených za MZe k diskusi pracovní skupiny.

V úvodu ŘO Josef Tabery představil aktuální stav vyjednávání SZP, právní rámec jednotlivých intervencí, poskytl informace o přechodném období, představil jednotlivé intervence z návrhu strategického plánu SPZ a současně také zmínil zásadní předložené připomínky. Tato pracovní skupina navazuje na celou řadu projednávání návrhu SPZ s veškerou zainteresovanou veřejností a smyslem této pracovní skupiny je získat zpětnou vazbu v rámci následné diskuse.

Prezentace byla po jednání zaslána všem účastníkům s nabídkou možnosti zasílat další připomínky a podněty. Písemný záznam diskuse je pro přehlednost zestručněn, v případě potřeby je k dispozici videozáznam z jednání. Zápis je doplněn záznamem chatu.

## **Diskuze**

**Jan Habart (CZ BIOM):** Dotázal se, zda v rámci opatření na snižování emisí CO<sub>2</sub> a čpavku bude možné zařadit i sklady digestátu, ze kterých nějakým způsobem uniká velké množství metanu a čpavku. Dále vnesl dotaz, jestli by bylo možné u stávajících bioplynových stanic podpořit nějakou infrastrukturu, která by umožnila čištění bioplynu na kvalitu zemního plynu v rámci nějakého lokálního použití a také zda bude podpořena přestavba anebo pořízení nových traktorů na tento šetrný zdroj obnovitelné energie.

**Adam Moravec (CZ BIOM):** Doplnil pana kolegu Habarta, že mu také připadá jako opravdu velice zajímavé využití bio CNG nebo bio energy pro pohon traktorů. Je to segment, který je dneska na trhu velice špatně zastoupen v rámci dostupnosti alternativních paliv. Bioplynové stanice by si mohly vyrábět samy pro sebe anebo například část z vyprodukovaného bioplynu vyrábět pro vlastní potřeby, pro pohon této techniky. Zde by se dalo dosáhnout velké úspory nafty a tím velké úspory vyprodukovaných emisí. Stejně jako pan kolega Habart je pro podporu zakrývání koncových skladů digestátů. V rámci této problematiky je **CZ BIOM schopný dodat** i další podklady, které pochází z mezinárodních měření na několika bioplynových stanicích a z kterých je patrné, k jaké přibližně dojde úspoře metanu při zakrytí koncových digestátů. Toto je další velice zajímavý segment. Dále by rád doplnil stroje pro aplikaci organických hnojiv, které by také podpořil. Jak již zaznělo v této prezentaci, MŽP má také zájem podpořit tento segment, ale chce se zabývat podporou především strojů na aplikaci kompostů. Tato podpora je cílena na zemědělce, nikoliv na toho, kdo tento kompost produkuje. Tímto způsobem se MŽP snaží najít nějaký způsob podpory, aby o kompost byl větší zájem. Na druhou stranu

jsou zde ale i nějaké špatné zkušenosti právě s podporou kompostáren a techniky. Zde má MŽP stále ještě problémy, jak tuto podporu nastavit. Zde je určitě potřeba tuto problematiku s MŽP nějak společně dořešit. Bylo by velice dobré, kdyby se nějaká tato podpora objevila i v rámci MZe, protože nejde jen o aplikaci kompostu, ale i o aplikaci digestátu. V případě těchto strojů se jedná jednoúčelovou techniku, kterého je velice drahá a je potřeba dostat hnojivo přímo do půdy. Zde je další zajímavý segment, a to je právě segment přímo na precizní aplikaci digestátu společně v kombinaci s minerálními hnojivy. Jsou to právě ty stroje, které dokáží během jednoho pojezdu obsloužit pole hnojivem, tak aby tam vznikla vyvážená a komplexní dávka hnojiva a digestátu. Právě tyto stroje je potřeba podpořit. Další naše připomínka je k zpětnému získávání vody z digestátu. Jedná se o systémy pro oblasti, kde dochází k problémům s napájením živočišné výroby v době sucha, kdy je omezen odběr spodní vody. Známe několik lokalit, kde v minulých letech došlo k omezení odběru pitné vody z vodovodního řádu, protože podle místních vyhlášek došlo k omezení odebírání vody. Podpora zpětného získávání vody z digestátu by mohla pomoci k návratu části vody do procesu technologického využití vody a dále k zachytávání dusíku ve formě síranu amonného z digestátu, který je následně možné dále aplikovat. Tímto dojde k lepšímu využití dusíku, k menším ztrátám při aplikaci a také dojde o omezení množství použitých minerálních hnojiv. V rámci bioplynových stanic má OP TAK v opatření *4.2 Podpora přechodu k oběhovému hospodářství* výstavbu anebo úpravu bioplynových stanic, ale v tomto případě se bude především jednat o úpravu bioplynových stanic na systémy vyššího energetického využití, tzn. úpravu bioplynových stanic na flexibilitu jako např. systémy power-to-gas atd. Zde bychom rádi navrhli podpořit to, co je zemědělcům bližší, a to je úprava bioplynových stanic na lepší využití biomasy. Jde především o využití biomasy, která je produkována k netržním účelům např. z greeningu (biomasa, která byla produkována pro zlepšení parametrů půdy jako např. vojtěška, trávy, jetelotrávy atd.). Kdyby bioplynové stanice dokázaly tuto biomasu zpracovat ve větším objemu, tak by to vyvolalo poptávku po této biomase a tím by také došlo k většímu rozšíření ploch s tímto osevním postupem. Z těchto důvodů by bylo dobré zanést tuto podporu úpravy bioplynových stanic do připravovaného programu SZP tak, aby bioplynové stanice byly technologicky schopné tuto hůře zpracovatelnou biomasu zpracovávat. Stávající zařízení dosahující technologických limitů je potřeba upravit. Aktuálně je na trhu více již vyzkoušených systémů na úpravu této hůře zpracovatelné biomasy.

**Jan Ulrich (ZS ČR):** Uvedl, že v rámci diskuze o klimatu postrádá prvky jako je např. zalesňování zemědělské půdy anebo zatravňování. Tyto prvky se reportují pod LULUCF v rámci IPCC a nikoliv přímo pod zemědělstvím jako takovým. Program rozvoje venkova ale tato opatření nabízí a v rámci těchto opatření určitě dochází k sekvestraci CO<sub>2</sub> a spojitost s klimatem tam určitě je. Proto by bylo dobré tato opatření v prezentaci uvést. Dále pak v rámci jednotlivých opatření doporučuje jednání v Bruselu, aby především procenta zemědělské půdy, která budou vyčleněna např. v rámci DZESu anebo v rámci nastavení ekoschémata jako neproduční plochy, mohla být využívána, tzn., aby daná biomasa mohla být využívána v rámci např. již zmíněných bioplynových stanic anebo jako tvarovaná paliva. Je důležité, aby v rámci tvarovaných paliv byl žadatelem anebo způsobilým příjemcem podpory pouze zemědělec, který ví, jak s biomasou pro energetické účely může nakládat. V rámci investic je stále velké množství otázek. V rámci poslední pracovní skupiny k investicím proběhla diskuze, že je pravděpodobné, že v budoucím rozpočtu bude 4x méně finanční prostředků, než je v současném rozpočtu. Toto nebylo ze strany MZe rozporováno. Je otázkou, jak rozdělit kompetence mezi jednotlivé programové dokumenty i s jinými rezorty. Stále je čím dál tím méně vidět logika v nevratných dotacích grantového schématu. A naopak stále více se začíná uvažovat v rovině finančních nástrojů, pokud by se správně nastavily. **ZSČR** s MŽP dlouhodobě vyjednává možnost podpor investic v rámci OPŽP a především technologie, které souvisí s rostlinnou výrobou, jako např. precizní zemědělství, technologie pro redukované zpracování půdy. Dle informací, které **ZS ČR má**, by zrovna tyto investice měly být v rámci OPŽP podpořeny. V rámci rozpočtu OPŽP pro ně ale bude vyčleněno pouze asi 360 milionů na minimalizaci

zpracování půdy a asi jen 140 milionů pro precizní zemědělství. Žádné technické detaily zatím ještě nejsou známy. Dále vznesl dotaz na rozhraní s dalšími programovými dokumenty včetně finančních rámců, protože ty jsou také nezbytně nutné. Oceňuje, že ministerstvo plánuje tyto stroje a technologie podporovat, ale je potřeba jednotlivé programy smysluplně nastavit tak, aby je zemědělci mohli využít v co největší míře.

**Jan Stibal (SCHPČM):** Uvedl, že se také přimlouvá za dobré nastavení programu s OPŽP, protože to jsou věci, které se vzájemně kombinují. V současné době pro právě probíhající období je to nastaveno tak, že stacionární stroje jsou podporovány v rámci OPŽP a mobilní stroje, tzn. k zapravení na půdě, jsou podporovány ze strany MZe. Jak už tu jednou zaznělo, tak stroje pro přesnou aplikaci jsou velmi drahá náročná záležitost, která ale zároveň může velmi výrazně pomoci při plnění národních stropů. **SCHPČM** se určitě přimlouvá za to, aby tyto stroje byly podporovány. Je ale otázkou, z jakého rezortu. Vidíme to jako nezbytné opatření i právě z pohledu plnění národních stropů, protože kolem 70 – 75 % úniku amoniaku na poli se děje při zapravování. Konkrétně hovoří o kejďě. Určitě bychom chtěli, aby kromě digestátu, který tu byl již zmíněn, byly podporovány i stroje na zapravování kejdy.

**Milan Kazda (Obec Kněžice):** Rád by se přimluvil za podporu čištění bioplynu na CNG za účelem použití jako paliva pro stroje. Protože např. konkrétně v jeho případě **Obec Kněžice** nemá zemědělskou bioplynovou stanici ale odpadovou bioplynovou stanici. A z jeho pohledu by bylo dobré používat i tento zdroj jako alternativní palivo.

**Martin Novák (ASZ):** Pan Novák upozornil na problém s potravinářskými podniky jakožto zpracovateli odpadu v bioplynových stanicích. Již během výstavby bioplynových stanic v posledních letech, kolem roku 2013–2014, byly dle pana Nováka zaznamenány velké problémy se stavebními povoleními i v rámci malých vesnic. A v případě měst by byly pravděpodobně příjemci této podpory potravinářské podniky. V tomto případě to nedává smysl právě z důvodu těchto povolení a problémů např. se zápachem atd. Dále se domnívá, že bioplynové stanice by měly být koncipovány univerzálně tak, aby dokázaly zpracovávat všechny vstupy od kejdy až po odpady. Koordinovaná podpora ze strany MŽP, MZe a MPO by měla směřovat právě sem.

**Jarmila Dubravská (EHSV/RABBIT):** Paní Dubravská uvedla, že oceňuje stanovenou míru podpory, tzn., že se v případě technologií na snižování emisí počítá s rozdělením 50 %, respektive 70 % způsobilých výdajů na investice. Zde by ráda poprosila, aby se finanční balík, ze kterého bude moci daný subjekt čerpat, využil efektivně a hospodárně. Tak jak upozorňoval monitorovací výbor, tzn. např., aby maximální výše podpory v opatření pro investice byla 30 mil. Kč. Aby byla maximální výše podpory stanovena tak, aby se finanční prostředky investovaly dobře a dobře se využily, protože financí celkově bude pro PRV výrazně méně. Opatření na zalesňování zemědělské půdy je dobré pro ty členské státy EU, které mají nízký podíl lesů z celkové výměry státu. Tam to opatření má určitě význam. Ale v případě České republiky to není dobrý nápad, protože tímto krokem dojde k úbytku polní a orné půdy. Bylo by chybou si dalšími opatřeními snižovat to, co budeme v blízké budoucnosti potřebovat jako náš výrobní a pracovní prostředek.

**NM Pavel Sekáč:** Ohledně procent zalesnění vycházíme i ze zkušeností, které máme ze současného programového období. A je pravdou, že naplňování kritérií zalesňování se v současném programovém období úplně neblíží k cílům, které byly stanoveny. Je to způsobeno i reakcí žadatelů na situaci, která tu je, a i obecně motivací se do těchto titulů hlásit. I z tohoto pohledu navrhuje taková opatření, kde je pravděpodobný vyšší zájem než nižší.

**Bohumír Dufek (OSPZV-ASO):** Pan Dufek vyjádřil obavu související s rozdělováním společnosti při projednávání Green Deal a napadání zemědělců z nešetrného chování k přírodě (např. nutnost snížit

spotřebu hovězího masa, protože hovězí produkuje metan, apod.), což bylo projednáváno i na tripartitě. V této souvislosti by chtěl podpořit propojení obcí a zemědělců, např. umožnit nějakým způsobem spotřebovávat odpad v roštových kotlích, které mají prvky fluidní techniky a tím umožnit, aby z toho obě strany měly pozitivní výsledek. Z titulu konzervativních hodnot doporučuje, aby některé věci v zemědělství zůstaly (např. výroba masa).

**NM Pavel Sekáč:** Upozornil, že jednotlivé podpory budou muset vycházet z finančních možností. Plně souhlasí s názorem, že je zde opravdu snaha nějakým způsobem společnost polarizovat. Nicméně společenský zájem je tu pro všechny stejný, a to nastavit udržitelný systém hospodaření, který zahrne všechny skupiny populace.

**NM Pavel Sekáč:** Plně souhlasí s tím, co tu již zaznělo, a to, že se budeme muset i v rámci těchto opatření velmi efektivně dívat na to, co jsme schopni za zdroje, které jsou dnes na straně SZP pro druhý pilíř k dispozici, získat za prostředky v rámci národního financování. Toto bude klíčová diskuze a debata. I proto abychom si jako Česká republika odpověděli, kam jsme schopni se svými příspěvky v rámci European Green Deal posunout. To, co tu opravdu chybí, je to, že Evropská komise chce prvotní návrhy, jak se každá jednotlivá země bude podílet na naplňování European Green Deal nejprve od nás. A Evropská komise si následně vezme tato čísla a bude se snažit porovnávat kdo, jakým způsobem bude přispívat na tom celkovém čísle. Toto je ale naprosto v rozporu s tím, co řekl sám komisař Wojciechowski při sezení s ministry, kdy jednoznačně řekl, že chce, aby politika byla spravedlivá pro jednotlivé členské státy a byly zohledněny příspěvky států, co už nějakou měrou přispívají více než ostatní státy.

Program musí být vyvážený. Nemůžeme jen říci, že budeme dělat plošná opatření a investice nikoliv. Musí to být soubor vyvážených opatření intervencí. To ale pak také znamená, že se bude krátit v případě např. sazeb na plochu, tzn. i tady by to znamenalo, že by nebyla plná míra kompenzace.

**ŘO Josef Tabery:** Uvedl, že během této diskuze byly zmíněny zajímavé věci, které vycházejí přímo z praxe nejen zemědělců ale i např. starostů. Osobně by mu udělalo velkou radost, kdyby se všemu mohlo vyjít vstříc. Bohužel ne všechny požadavky bude možné splnit, protože finanční prostředky jsou omezené a bude potřeba prioritizovat. Do měsíce nebo dvou budeme muset mít jasno, jak bude vypadat celková mozaika a finanční rozdělení, abychom si potom mohli udělat celkový obraz a zjistit, kde je potřeba zaintervenovat odjinud, kde použít jiné nástroje atd. V rámci skladů digestátů a s unikem čpavku atd. tak vycházíme z našich možností a zatím řešíme pouze emise ze zemědělství, a nikoliv z výroby energie. Není to proto, že bychom nechtěli, ale je to z finančních důvodů. V rámci bioplynových stanic a lokálního využití, tak lokální využití bioplynu se řešilo v debatách MPO v rámci OP TAK, které tímto směrem také přemýšlí. Od kolegů mám ale informace, že v rámci podpory plnicích stanic traktorů a pohonu na CNG, kolegové z MPO zaznamenávají určité neshody s Evropskou komisí. Prozatím to nevypadá, že by v rámci čisté mobility to bylo úplně jednoduché. Nicméně celý proces výroby čištění bioplynu atd. v OPTAK podpořen je. Dále tu bylo zmíněno, že OP TAK v cíli 4. 2. nepodporuje přímo výstavbu bioplynových stanic, ale spíše podporuje úpravu bioplynových stanic na vyšší energetické využití, což je pravda, nicméně v OPTAK je také uvedena přímo podpora výstavby. Proto je předpoklad, ale bude to ještě k dalšímu projednání, že s tím počítají. Z naší strany se ještě dále zamyslíme nad možnostmi lepšího využití biomasy. S tím jsme zatím v našem návrhu nepracovali, ale určitě se o tom bude dále debatovat. Stejně jako v případě zpětného získávání vody z digestátů. To jsou velice zajímavé a důležité věci, které by se měly nějakým způsobem řešit a v celkovém pohledu všech programů by se na ně nemělo zapomenout. K připomínce k zatravňování, agrolesnictví a zalesňování, že by to mělo být součástí PS klima, si dovoluji uvést, že k tomu byla speciální podrobná pracovní skupina, kde pan ŘO Kuna všechno vysvětlil. V tomto případě se nejedná o opomenutí ze strany MZe. K dotazu pana Dufka, my jsme velice opatrní, nic není mířeno proti zemědělcům. Rétorika Evropské komise je skutečně někdy

odtržená od reality, ale my to nemůžeme ignorovat a musíme se s tím nějak vypořádat s co možná nejmenšími dopady na naše zemědělství. Ve vazbě na OPŽP si dovoluji upřesnit, že kolegové z MŽP uvedené vnímají také z komplexnějšího pohledu a byli by připraveni financovat, ne asi pouze přímo stroj jako takový, ale podpora by musela třeba v případě úspory vody souviset ještě s dalšími postupy (pěstebními, zpracováním půdy atd.). Uvedené je ve fázi zvažování. A my se snažíme toho co nejvíce ve vztahu čistě k zemědělské prvovýrobě udržet zatím alespoň v návrhu. Pana starostu Kněžic si dovoluji odkázat na OPTAK, protože nehovořil o zemědělské bioplynové stanici. Zde si nejsem úplně jistý, zda my jsme ta správná instituce, s kterou by se toto mělo diskutovat.

**NM Pavel Sekáč:** Navázal na pana ŘO Taberyho a uvedl, že by chtěl říci, že spojení bioplynových stanic, CNG se zemědělci je opravdu velká příležitost. Nicméně se ukazuje, že např. automobilový průmysl i s ohledem na plnění jejich neutrality, by o CNG a obecně využití zdrojů zemního plynu ani ne tak možná pro pohon, jako spíše pro vlastní výrobu a plnění jejich neutrality, měl zájem. Zde se ale ukazuje, že může být problém samotné čištění a vzdálenost bioplynových stanic k nějaké soustavě, do které by se to CNG dávalo. Je zcela jisté, že dnešní průmysl bude chtít neutralitu řešit. V tomto kontextu upozornil rovněž na probíhající diskuse k tématu taxonomie. Zde je vhodné si říct, jaká je míra příležitostí pro zemědělce a pro jejich další diverzifikaci. Upozornil nicméně, že zároveň probíhá diskuze o vykazovaných poměrech ze zemědělské a nezemědělské činnosti, a to se ukazuje, že může být pro sektor klíčové a situaci může komplikovat.

**Jan Habart (CZ BIOM):** K tématu CNG a možnosti připojit bioplynovou stanici do plynárenské soustavy doplnil, že existují analýzy, které udělalo MPO společně s Českým plynárenským svazem. A ukazuje se, že do 5 km od dostatečně kapacitního plynovodu je více než polovina bioplynových stanic, přibližně 70 %. Můžou tam ale být nějaké např. liniové stavby anebo nějaké terénní překážky, které znemožní připojování do plynárenské soustavy, ale je to poměrně velké procento. My jsme ale otevřeli diskuzi na velkokapacitní přeměnu výroby elektřiny z bioplynu na biometan. Na to pamatuje zákon o podporovaných zdrojích a je to ve fondech MPO. A my bychom zde spíše chtěli řešit lokální využití, kdy by se bioplyn čistil a využíval právě k pohonu traktorů přímo na místě. Což se dá kombinovat i s tím připojením do plynárenské soustavy ale může být i samostatně a probíhat paralelně s výrobou elektřiny tak, jak to ty bioplynové stanice dosud dělají. Zde to trochu naráží na pravidla, která dnes mají automobilky, kdy se jejich emise počítají pouze z toho auta, ale vůbec se nezohledňuje to, že ta elektřina musela někde být vyrobena. Na to bychom neměli rezignovat. Je celá řada LCA analýz kdy, když se vezme celý cyklus včetně třeba výroby baterie pro elektromobily, tak se ukazuje, že bio CNG je ještě čistší zdroj energie než elektromobilita. Elektromobilita v zemědělství, řekněme na poli, žádné řešení zatím nemá. Zatímco řešení přestaveb anebo nákupu nového traktoru na bio CNG je řešení na snižování emisí z dopravy anebo z pohonných hmot na práci na polích. Jak pan ŘO Tabery mluvil o zastřešování skladů digestátů, že se zatím přemýšlí jen o živočišné výrobě, tak on je vlastně digestát z větší části, v průměru kolem 50 %, ale záleží podnik od podniku, vlastně z kejdy a hnoje. Tak bych se chtěl zeptat, jestli třeba u bioplynových stanic, kde je to takhle hodně provázaný s živočišnou výrobou, by šla zvážit nějaká podpora. Sice se na to teď trochu nahlíží tak, že bioplyn je energetika a živočišná výroba je zemědělství. Ale myslím si, že digestát je prostě organické hnojivo a pomáhá podniku. Proto by zde nějaká podpora být měla.

**Adam Moravec (CZ BIOM):** Pan Moravec uvedl, že dnešní pohled na bioplynové stanice je náročný. Měli jsme bioplynové stanice zemědělské a odpadářské a do budoucna to má být tak, že by každá bioplynová stanice měla umět zpracovávat ideálně cokoliv. To již zaznělo i během této dnešní diskuze. MŽP opravdu dělá všechno proto, aby co nejvíce bioodpadu odklonilo od skládkování, a to ideálně do kompostáren a bioplynových stanic. K tomu my jsme samozřejmě otevření. Na druhou stranu nás

Evropa tlačí k tomu, jestliže budeme dělat bioplyn a biometan tak, aby byl vyráběn ideálně s co největším poměrem tzv. pokročilých vstupů. To všechno vede k tomu, že se opravdu musíme nějakým způsobem transformovat. A ta bioplynová stanice už asi nebude tak lehce definovatelná jako zemědělská nebo odpadářská ale bude spousta takových, který budou mít plno těch vstupů a budou zpracovávat různé věci, i když je to odpad, který je pro zemědělce naprosto domácí jako např. tráva z údržby zeleně. Už to ale bude zařazeno jako odpad a bude se to tvářit jako zpracování odpadu. Opravdu je to velice složité, na druhou stranu, jak se zvyšuje tlak na využívání i jiných vstupních substrátů, tak my si stále více myslíme, že základna cíleně pěstované biomasy bude i nadále trvat. Protože Česká republika disponuje asi 1,5 milionů tun bioodpadu, který dneska potřebujeme ze skládek dostat jinam, a bioplynové stanice dnes ročně zpracovávají asi 10 milionů tun materiálu. Na tom můžeme vidět, že ten bioodpad nikdy nebude tvořit nějakou zásadnější část v tom zpracování. A naopak tím, jak již dnes zaznělo v této diskusi, jak se postupně mění spotřebitelské návyky, kdy je vidět klesající spotřeba masa, a to pravděpodobně bude i dále pokračovat i s ohledem na environmentální dopady atd. Takže se očekává, že by ta cíleně pěstovaná biomasa mohla naopak tvořit významnou část energetiky i v tom budoucím výhledu. A teď tu máme to, že bioplynové stanice budou jednak řešit odpady, budou stabilizovat zemědělskou produkci, zlepšovat oševní postupy a na druhou stranu jsou zde energetici, kteří očekávají to, že to budou zařízení, která budou výrazně využívat své regulační schopnosti, tzn. budou dělat něco, co ostatní OZE neumí a to „špičkovat“ a vyrábět elektřinu tehdy, když to budeme potřebovat. Plynáři zase očekávají od bioplynových stanic, že se výrazně zvýší produkce biometanu, když se bude vtáčet do plynové soustavy. Také je otázkou, které ty bioplynové stanice se podaří připojit do plynárenské soustavy a které ne. Ty, které se nepodaří připojit, zase budou hledat nějaké jiné způsoby, jak biometan využít přímo v místě, ať už třeba v dopravě v podobě CNG, které ten plynovod nepotřebuje anebo v podobě LNG. Bioplynové stanice budou hrát velmi důležitou roli napříč několika spektry a pak bude složité říct, jestli nějaká bioplynová stanice je stále zemědělské podnikání, nebo je to čistě energetický podnikání anebo je to nakládání s odpady. Zde si myslím, že ať už z pohledu nějakých podpor, bude potřeba tuhle diskusi dále vést a opravdu si říct, co je pro nás přijatelné, hraniční, jak nastavit pravidla a jak se na to koukat. Toto nás určitě čeká a je potřeba se k tomu postavit čelem, protože bioplynové stanice budou spojkou mezi zemědělstvím, plynářstvím, elektroenergetikou a odpadářstvím. A to nějaké jejich zařazení nebude vůbec jednoduché, i když jejich samotný přínos bude velice přínosný. Evropská komise opravdu řekla, že v rámci čisté mobility už nebude podporován CNG ze zemního plynu. A když už, tak pouze jedině finančními nástroji, takže ta zařízení a technika, která bude používat jako palivo CNG, tak Evropská komise neočekává jejich podporu. Ale kdyby si to někdo prosadil na národní úrovni, tak bude možná podpora jedině přes finanční nástroje. Proto jsme ještě požádali MPO, aby se dotázalo Evropské komise, jestli to omezení nemůže být čistě jen na bio CNG a bio LNG. Protože v tomto případě chápeme, že jsme v pozici, kdy víme, že to ještě není tak zaběhlý segment, který by nestálo za to podporovat. Už jen třeba proto, že díky tomuto segmentu a naší síti bioplynových stanic, které jsou dnes převážně zemědělské, tak můžeme přímo směřovat ten dopad na přímou úsporu palivových nákladů pro polní práce a přímo v zemědělství. Všeobecná infrastruktura z pohledu MPO, tak jak se na ní koukají oni, tak ta od Evropské komise zelenou nedostala, ale v rámci lokálního využití, tak tam si myslím, že nějaká šance je.

**NM Pavel Sekáč:** Ohledně podpor z jednotlivých resortů, tak to je všechno zastřešeno jedním strategickým dokumentem o obnovitelných zdrojích. Upozornil, že banky se dnes v rámci memoranda podepsaly pod taxonomii a pod naplňování taxonomických cílů a záměrů. Proto je otázkou, do jaké míry bioplynové stanice anebo obecně tyto záměry, budou vnímány jako dlouhodobě udržitelné a že budou mít i bonusový program financování a úvěrování. Protože by byla chyba, kdyby se u bank tenhle segment následně začal hodnotit jako dlouhodobě neudržitelný. Toto je nutno brát v potaz při celkové diskusi, co se týče financování. V rámci diskuze o CNG, přestavba

traktorů a lokálních systémů, tak my jsme to spíše směřovali k tomu, že tu je velká možnost, aby se i bioplynové stanice nějak podílely na tom zdroji plynu a neutralitě, o které se tu diskutuje. Komunální odpad je dlouhodobé téma a je naší snahou, a i snahou starostů, abychom našli program, ať už to bude přes LEADER anebo přes jakýkoliv jiný mechanismus, na spolupráci zemědělců a komunálního sektoru na tom, abychom měli řešení pro bioplynové stanice.

**Bohumír Dufek (OSPZV-ASO):** Pan Dufek nabídl zaslat materiál, který projednávala tripartita, protože se domnívá, že by mezi ministerstvy měla být jedna linka, aby se vědělo, co konkrétně projednává MPO, tak i MŽP. Někdy má dojem, že zemědělci tahají za kratší konec provazu, protože všichni ostatní jsou důležitější a že za všechno vždycky můžou zemědělci. Zdá se, že se tu směšují dvě věci dohromady. Čistý bioplyn do traktoru je určitě dobrá věc, ale spočítejte si, kolik by toho bioplynu bylo. Domnívá se, že je lepší cestou využít bioplynové stanice na propojení s komunálním odpadem někde přímo na místě. Protože tak se na tom budou podílet i občané a přestanou kritizovat zemědělce, protože jednu dobu převládal názor, že bioplynové stanice jsou nesmysl, že to škodí životnímu prostředí a že si jen zemědělci pomohli k penězům. Takhle když se bavíme o komunálním odpadu, tak by vlastně zemědělci pomáhali likvidovat tento odpad, protože skládkování bude zakázané a všechno se bude muset přetřídit a zlikvidovat ekologicky. A to se domnívá, že nejlepší formou je spalování. Když bychom měli roštové kotle s fluidní technikou, tak se všechno zlikviduje v té dané oblasti. A zemědělec bude propojený s daným územím a občané mezi sebou a na zemědělce hned bude jiný pohled. Protože nyní se říká, že zemědělci likvidují půdu. Myslí si ale obecně, že čeští zemědělci se k půdě špatně nechovají. Vzhledem k tomu by rád viděl dané propojení i proto, protože do budoucnosti bude sílit tlak na to, aby se snižovaly zemědělské dotace, a budou se přesouvat dotace do „komunálu“. Kdybychom šli rovnou touto cestou, tak si myslí, že tlak by na zemědělské dotace, především v České republice, trochu pominul. Pokaždé když je na jednání, tak obce by si rády ukrojily daleko větší část peněz z druhého pilíře, než mají v současnosti. Vedle Evropského hospodářského výboru je i výbor regionů a je mu známo, že oni moc nepodporují zemědělské dotace. Toto prosí, aby bylo vzato v potaz a byla snaha se na to podívat trochu jiným pohledem, než tomu bylo v minulosti a opravdu zemědělce propojit s daným územím, aby nebyli stále jen kritizováni, že jen pořád něco ničí. Protože to nebyli zemědělci, kdo vymyslel podporu bionafty a metylesteru, ale Evropská unie. Tak pokud se jim to nelíbí, tak to pojďme zrušit a pojďme jinou cestou. To ale zatím nikdo neudělal a mám strach, že nějaká dnešní slova o Green Deal jsou v určitých skupinách pouze pohled, jak z toho jen získat co nejvíc peněz. Je mi to líto, ale musím konstatovat, že to zemědělci určitě nebudou.

**Jarmila Dubravská (EHSV/RABBIT):** Podpořila kolegu Dufka, protože bioplynové stanice a využívání odpadu právě v rámci regionů a rozvoje venkova jako takového, je určitě jednou z cest, jak pomoci životnímu prostředí. S tím, že v případě, kdy jde o bioplynovou stanici, na jejíž financování se podílelo MZe, to znamená, že šlo o prostředky, které jsou ze SPZ, tak tam je potřeba počítat s tím, že do těchto projektů se musí zapojit i obec, respektive ten daný územní celek. Tam je právě potřeba toho, co se stále řeší a o čem se mluví v Bruselu, že chceme rozvoj venkova a chceme, aby venkov fungoval. My ale nemůžeme všechno pokrýt ze zdrojů SZP, v tomto případě z MZe, z toho operačního programu, co máme a z toho, který teď připravujeme. Na to by mohli doplatit zemědělci, protože nemáme tolik financí a nemůžeme očekávat, že zemědělství bude řešit úplně všechno, a ještě k tomu jen z jednoho zdroje, který je dokonce ještě nižší v tom současném programovém období, které teď skončilo. Proto je důležité to propojení. S kolegou Dufkem při zasedání také zjišťujeme stanoviska okolních států, jak to tam funguje. A například v případě odpadů ze živočišné výroby jsou státy, které chovatelům hradí kadávery ze 100 % jako například Německo a Rakousko. A to už pak zase posouvá ekonomiku daného zemědělského hospodáře a podniku úplně někam jinam. A vidíme, že v jiných státech to nějak jde, a že se hledají různé možnosti. Je ale jasné, že toto je už nad naše finanční možnosti a limity. A tady

právě také musíme řešit druhou věc, a to je, že kromě financí je potřeba mít dobře nastavené legislativní prostředí, abychom dokázali čerpat alespoň tyto legislativní výhody. Protože vidíme, že pravděpodobně nikdy nebudeme mít tolik finančních prostředků, jako Německo, které dává do sektoru zemědělství, lesnictví a potravinářství více finančních prostředků, a to vidíme právě i na levných dovozech různých surovin a výrobků do České republiky a na území v podstatě všech nových členských států.

**NM Pavel Sekáč:** Bude snaha využít jakékoliv prostředky, možnosti a příležitosti, jak závazky z EGD nějakým způsobem naplnit a přitom udržet ekonomiku zemědělského sektoru. Ale určitě se zemědělcům musí dát možnost se aktivně zapojit a tuto možnost podílet se na plnění závazků nějakým způsobem podpořit. A energie jako takové jsou opravdu velkou šancí a možností, jak k tomu dojít. Ať už jsou to bioplynové stanice, agrofotovoltaika anebo další možnosti. Pak ale není možné přijít s tím, že když jsme toto zemědělci umožnili, tak ho za to zároveň „potrestáme“, protože na něho začneme pohlížet jako na „průmyslový podnik“. Tuto otázku bude třeba dále řešit.

**Václav Hlaváček (AKČR):** Uvedl, že vnímá stanoviska Evropské komise jako nekompetentní, nekonzistentní a nesourodá. Protože na jedné straně trestají zemědělce za to, že diverzifikovali svoji výrobu a na druhé straně tlačí zemědělce ke zprůmyslnění zemědělské výroby. Nejideálnější řešení likvidace odpadů je neprodukovat je. Likvidace odpadů byla, je a bude velmi složitá a náročná. A v dnešní době a dnešní společnosti zvláště obtížně řešitelná. Protože nikdo nechce, aby se odpady spalovali, nikdo nechce, aby se ukládaly, a nikdo nechce, aby se to týkalo území, kde bydlí. Proto je potřeba, abychom se shodli na tom, že nejlepší opatření je neprodukovat odpad a pokud se produkuje, tak ho likvidovat tam, kde vzniká. To by mělo být smyslem nás všech, aby se produkce odpadu snižovala, a ne zvyšovala. Dnes během pandemie COVID 19 je vidět, že se produkce odpadů zdvojnásobila, až ztrojnásobila, a to zejména biologického odpadu, především potravin. Mrhá se potravinami tak, jako nikdy předtím. Dále zde bude problém majetkoprávně uchopit ty univerzální bioplynové stanice. A upravený bioplyn by měl být dodáván do již existující sítě plynovodů. Protože každý je napojený a bez dalších investic a potřeb je to realizovatelné a využitelné na 100 %. Podporuji to, co řekl předseda Dufek, že existence bioplynových stanic zásadním způsobem umocnila negativní vnímání zemědělců zbytkem společnosti. Zemědělci po masivní výstavbě bioplynových stanic byli očerněni a v tomto trendu se dále pokračuje a umocňuje se. Mám vážnou obavu, jestli jsou a budou bioplynové stanice dlouhodobě udržitelné v nějakém horizontu 10 anebo 15 let. Vzhledem ke změnám klimatu, změnám po COVIDu a ke strmému růstu populace.

**Jiří Malík (spolek Živá voda, z.s.):** My máme model „Živá krajina“, který se snaží napravit a adaptovat celou Českou republiku na klimatickou změnu. Chtěl bych se zeptat, zda se Mze a i tento program Klíma zamyslelo nad uhlíkovým sinkem a uhlíkovou sekvestrací zemědělské půdy. Předpokládám, že ano. A já bych se rád zeptal, kde bych našel nějaké materiály, protože my máme nějaké informace od různých pojišťoven a firem, že by rády investovaly do zemědělství a že by si rády koupily vlastně takový odpustek tím, že se uloží víc uhlíku.

Bylo by možné nějak akcentovat na úrovni Evropské unie, aby zemědělci v podstatě dostali za službu, kterou dnes dělají zadarmo, a to jsou mimoprodukční funkce půdy, zadrž vody a ukládání uhlíku atd. Zda se myslí, na to aby se vytvořil nějaký systém, který by zemědělcům zaplatil tu vícepráci a případně to, že zanechají nějaké části pozemku, aby se tam mohla voda anebo třeba uhlík zadržovat i v nějakých mimoprodukčních, ekologicky významných prvcích apod. Myslím si, že by bylo velice dobré toto zemědělcům nabídnout.

**NM Pavel Sekáč:** Objem prostředků, který máme na druhý pilíř je poměrně dosti limitující. A bude to o diskuzi na národní úrovni, jak jsme schopni zajistit kofinancování a všechny tyto benefity do

programu zakomponovat. V opačném případě se obává nouzového řešení v podobě programu řešícího jen hlavní tituly na základní úrovni.  
Podkladové materiály z proběhlých PS k SZP, kde byla problematika řešena, budou zaslány.

#### **Chat**

- bez otázek

-

#### **Závěr**

- Členům PS bude zaslána prezentace, zvukový záznam a zápis vč. vypořádání připomínek. Možnost zasílat připomínky je stále otevřená.
- Předmětem dalších diskusí bude detailní nastavení jednotlivých intervencí na základě připomínek a podnětů z tohoto jednání.
- NM Sekáč na závěr poděkoval za konstruktivní přístup.